

kým chánem, kterýžto mní, že jest najvyšší a najmocnější
65 císař, jehož svět má; a jest tak mocný, že mní, by ižádný
věci pán nebyl na zemi nežli on. Avšak ten král z Jana se-
hnal jest jeho bojem s pole a pole jest obdržal.

SEDMDESÁTÝ A ČTVRTÝ ROZDIEL
PRAVÍ O ZEMI CALONoch,
V NÍŽTO ROSTE V STROMIECH
MÚKA CHLEBNÁ A STRED
5 A OVOCE, Z NĚHOŽ VÍNO DĚLAJÍ;
O STROMIECH, NA NICHŽ JED ROSTE;
O OJÉŘOVI, O DIVNÉM JEZEŘE
A TŘSTÍM PŘEVYSOKÉM
A DIVNÉM KAMENI

10 Za tú zemi Jana leží jiná země, jenž slove Calonoch
a jiným jménem Pachem. A jestiž to veliké královstvie,
dobře osazené mnohými dobrými městy. V té zemi jsú
stromové, v nichžto dobrá múka roste; neb vše, což z nich
teče, jako zde klí nebo pryskyřice nebo smola, to jest dobrá
15 a sladká múka, z něžto dobrý a sladký chléb dělají. Také
jsú v té zemi stromové, ješto dobrý stred rodie. A jsú stro-
mové, jenž nesú ovoce, z něhožto dobré víno dělají. Také
jsú tu stromové, ješto jed nesú, jehož nic horšého nenie.
A toho jedu byli sobě židé zjednali, aby jim přinesli, aby
20 jím křesťany ztrávil. Ale jeden žid, chtě umřieti, pronesl to,
a křesťané, zjímavše jinudy židy, zmučili je, a oni se vyzna-
li, pro něžto mnoho jiných spálili.

Chtie tomu v té zemi, že jest to divné a zvláštie božská
milost, kterýžto Bóh Ojéřovi z Denmarku byl ukázal. Neb
25 když té země dobýval, nedostalo se bylo jemu a jeho lidu
v jedny časy chleba. A když sobě o to stýskáše, tehda anjel
buožii ukázal jemu ty stromy. A když chtie tu múku mieti

nebo stred z těch stromův, tehda prořeží kóru na nich,
a ihned poběhne hojně ta věc ven a uschne a bude múka,
a což neuschne, to bude stred. A též o jiných stromiech, 30
ješto víno anebo jed nesú. A dnešní den slovú ti stromové
Ojéřovi.

Také jest tu jedno veliké jezero, v něžto cožkoli upadne,
nemóž býti nalezeno. A vedlé toho jezera roste třstie třid-
ceti látrův vzdéli, z něhožto stavějí domy; a jmenují oni 35
to třstie gaby. A kořenie, jenž od toho třstie pocházie,
dobře čtyř záhonův vycházie u pole vuokol. A v tom kořeni
nalézají drahé kamenie, kterýžto má takúto moc, ktož je
má u sebe, ten nemóž železem žádným raněn býti. Mnozí
to za nepodobné velmi mnějí, a jáť sem též mněl; ale až 40
sem opatřil, tak jsem věřiti musil. Móž se dobře raniti
maje kámen ten anebo dřevem anebo kostí, ale železem
nelze, jakož také stojí svrchu psáno o balsámovém poli,
jehož nesmějí dělati ižádným železem. A jestiž mnoho
jiných divův v té zemi, kterýžto rozprávěti bylo by dlúho; 45
protož chci té věci ukrátiti a jiným ostaviti ku pravení.

SEDMDESÁTÝ A PÁTÝ ROZDIEL
PRAVÍ O KRÁLOVSTVÍ CAFFO,
JEHOŽ KRÁL MÁ ŽEN VLASTNÍCH,
KOLIK RÁČÍ;
A O CHYTROSTI ALEXANDROVĚ 5

Vedlé té země Calonoch jest jedno veliké a mohutné
královstvie a země, jenžto slove Caffo. Jeho král má vlast-
ních žen, kolikžkoli ráčí. A kážeť sobě ze všech měst
najakrašíe dievky přivěsti; a slíbí-li se jemu která, s tú se
jedinú pokochá; pakli vice, tu již musí veliká milost býti. 10
Protož ten král má dobře tisíc žen; a máť také vice dětí
nežli který král ve všem světě; a to mají tam za veliké
šťestie. A když ten král sám vytrhne na pole anebo jinému

králi prítiehne ku pomoci, tedať má na čtrnácte set slonov,
15 ktoréžto jeho lidé krmie a chovajú k jeho potrebe. Slonové
sú zvieraťa preveliká a veľmi silná, že na sobe nesú veže
dřevěné nebo sruby veliké s oděnými lidmi, a že na každém
dvaatřidceti mužov, a protiskneť vojsko pravú mocí. Protož
Alexander Veliký, té země dobýváje, měl jest velikú práci,
20 nežli jest toho krále přemohl. A byla by jemu ižádná moc
neprospěla proti slonóm, ale chytrost sama pomohla. Neb
on věda přirozenie slonové, že se sviňského křiku velmi
bojie, i kázal přihnati do boje mnoho sviní, kteréžto pro
bitie ústavné tak jsú velmi křičely a chrochtaly, že všickni
25 slonové utiekali; a tady jich způsobu nebo šik k boji zru-
šily; a tak ten boj král ztratil. A Alexandrovi se slonové
dostali. A když pak Alexander s těmi slony táhl jest proti
jinému králi, ten chtěl sviněmi slony jeho zahnati. Ale
Alexander nalezl opět jinú lest proti sviním. Neb svině
30 mají také přirozenie, neb, ktož by slepice v oheň vstrčil,
a když se dobře opálé, tehda jednu nebo dvě vezma i plazil
je před sviněmi, by je plazil skrze oheň, všecy k tomu
běžie jako zmámené nebo vzteklé, a kamžkoli ty kury
opálené povleče, tam svině po něm běžie mlčéce, dokudž
35 tu vuoni čují. A takú lstí zadržal jest Alexander své slony
a doby těch všech zemí.

SEDMDESÁTÝ A ŠESTÝ ROZDIEL
PRAVÍ O OSTROVĚ,
NAŇŽ SE RYBY DOBROVOLNĚ MECÍ,
ŽE JE MÓŽ BRÁTI KAŽDÝ;
5 O VELIKÝCH HLEMÝŽDINÁCH,
O VĚRNÝCH MANŽELÉCH

V tom království Caffo jest jeden div, jehož více po
všem světě nenie. Neb jest jeden ostrov v moři drahný,
k němužto na každý rok určeným časem všeliké ryby při-
10 plovú a mecí se naň jedna po druhé, že každý muož jich

vzieti, co chce. A to trvá tři dni a tři noci ústavně. Potom,
kteréž živé ostanú, ty pryč plovú. Zajisté nechtělť jsem já
tomu dlúho věřiti, ale když sem to viděl, musil sem věřiti.
A chtie tomu v té zemi, že Buoh to byl zjednal Ojérovi
z Denmarku. Když v té zemi mocně ležal a ztravy se jemu 15
nedostávalo s jeho vojskem, a on prosil Buoha, a Buoh jemu
tu milost učinil, že těmi rybami se i svooj lid krmil, jakož
oni to mají psáno v svých knihách a v kronikách. A k do-
jištění toho děje se to i dnešní den, aby moc buožie byla
ohlášena všudy i chválena. 20

Také v té zemi z škořípek hlemýžďových jsú domy; a tak
jsú v sobě ty škořepiny veliké jako lodie, a mnoho se muož
v jedné skrýti. Zajisté jáť jsem těch škořepinných domov
viděl mnoho, a jsúť velmi bieli.

Také v té zemi jsú manželé sobě velmi věrní, že, když 25
jeden umře, druhý se dá s tiem mrtvým ihned upáliti, jako
by s ním měl na onom světě týmž obyčejem jako zde
přebývati.

SEDMDESÁTÝ A SEDMÝ ROZDIEL
PRAVÍ O NEČISTÝCH LIDECH,
JEŠTO SVÉ NEMOCNÉ VĚSIE,
A KTOŽ JEST NAJVĚČÍ VRAŽEDLNÍK,
TEN JEST NAJLEPŠÍ; 5
A ŽE JEDEN PIEKREV DRUHÉHO,
A PRO PŘIEZEN;
O DIVOKÝCH LIDECH,
JEŠTO HADY JEDIE ETC.

Také z té země Caffo přijedú do Millo, do Trakorde 10
a do mnohých jiných zemí, v nichžto nečistí lidé bydlé.
Nebo druzí své přátely nemocné všejí na stromiech, aby
tu zemřeli, řkúc, že jest mnohem lépe, že jich přátely ptáci
snědie, jenž jsú boží anjelé, nežli črvové. Druzí mají ten

jako malé kačátko. A slovúť ti stromové husí stromové. V té také zemi Cadilla jsú štěpové, ješto nesú veliká jablka jako koňské hlavy; a jsúť velmi chutné jiesti; a rosteť jich mnoho spolu na jedné větvi; a majíť ti štěpové veliké listie, delšie nežli na dvě noze a na nohu všíři. V té také zemi jsú stromové, ješto muškáty a hřebíčky nesú. Také jsú tu stromové, ješto veliké ořechy nesú, že z puol skořepiny ořešie dobře se člověk napie. A v té zemi obecně na vinnicích jsú hroznové, že muž ledva jeden unese.

STÝ A PRVÝ ROZDIEL
PRAVÍ O HORÁCH,
JIMIŽ JSÚ ŽIDÉ ZATVOŘENÍ,
A O JICH ZEMI,
A POD KOHO SLUŠEJÍ, TAKTO:

V té krajině ležie hory, jenž slovúť Kaspie, od nichž moře Kaspienské jest nazváno. A majíť za to, že jsú to ty hory, jimižto Alexander Veliký deset národův židovských zatvořil, že k lidem nemohú, ani lidé k nim. Neb židovských národův bylo jest dvanácte, jenž bydléchu v těch horách, jsúce zahrnutí od krále babylonského. A když Alexander byl té země Cadilla dobyl, deset národův židovských mnoho jsú jemu uškodili; ale dva národy, točš Judův a Benjamínův, ti jsú se jemu neprotivili. A když s mocí velikú na ně táhl Alexander, chtě je zahladiti, tehda oni se dvamez- cietma králi utekli jsú mezi hory, že Alexander nemohl jich dobytí. I prosil Boha, aby mu pomoc dal, aby se nad nimi pomstil. A inhed sstúpichu se ty hory v hromadu, že i dnes z těch hor nemohú, ale mají prostranstvie veliké, nebo ta země mezi těmi horami jest jako jiný svět. Neb ty hory hledieć k nám jsú tak vysoké a příkré jako zdi, že ižádný nemóže na ně vyníti kromě královny amazonské. A pak za těmi horami a tú zemí, v níž ti židé přebývají,

jest převeliké jezero jako pravé moře, a to jest obstúpeno horami skalnými a příkrými jako zdmi; a proto nemohú ani sem ani tam, ani na lodech ani sic. A také chtě druží, že veliké moře vyřinulo se jest pod jednu horu těch hor a okolo údolu, jenž jest s oné strany té země, plyne mnoho dní púti všíři i vzdéli, kdežto moře se točí jako v nálevce; a na to moře ižádný nesmie se pustiti. A tak jsú se všech strán horami a neplavnú vodú obklíčeni. A tuť jedinú zemi mají židé na světě. Avšak nejsú svuobodni, neb královně amazonské úrok musie platiti. Neb královna amazonská, jménem Pentesilia, když té země chtěla dobytí, brala se jest s svým vojskem cestami divnými, až přišla k jedné skále. A tu kázala prolomiti dobře za čtyři míle vzdéli. A proředši i porobila je sobě. A tak i dnes jsú královně amazonské poddáni. A ta prolomená cesta slove Tyvus. A ktož té mocen jest, ten těm židóm panuje. Ale musí té cesty dobře stříeci; neb jakž by vyšli ven, vešken by svět pohubili. A pravieť tito židé, ješto s námi jsú, a jich mistři i jich písma, žeť ještě mají ti židé vyjítí odtad a tyto židy z moci pohanské a křesťanské vysvoboditi, a že mají ty vsecky zahubiti, kteřížto jich viery nebudú mieti; a to se stane za časův Antikristových.

35 a majú veľiké hlavy i nohy. Tu sú také ježkové veľicí jako
zde svině a bieli lvové jako ořové a divoké svině jako volové.
A jsú také divoká zvierata jako veľicí koni; a majú hrdlo
črné a tři ostré rohy na hlavě, a ta přemáhají slony. Také
jsú v té zemi zvierata podobná k medvědóm, majú hrdla
40 sviňská, a jsú šestinohá, a na každé noze dva paznohty
dobře ostrá, a majú ocasy jako lvové. Jsú tam netopyřové
tak veľicí na těle, jako zde beránci, a myši jako zde psi
velicí, a husi třikrát věcie nežli zde, ale jsú jako dropfy
zdejšíe; a mnoho jiných divných zvierat, jich já nemohu
45 vypraviti.

STÝ A DVANÁCTÝ ROZDIEL
PRAVÍ O LIDECH ŠLECHETNÝCH,
JENŽ JSÚ ŽIVI PODLÉ ROZUMU
PŘIROZENÉHO; O LISTU,
5 KTERÝŽ JSÚ BYLI ODESLALI
VELIKÉMU ALEXANDROVI,
TOMU VELIKÉMU KRÁLI ETC.

Také v kněze Johanově zemi jest jeden ostrov, v němž
jsú lidé jako svatí, nebť oni nevědie, co je to selhati nebo
10 přísahati; a ižádný hříšný skutek nenie jim k mysli,
a všeckny ctnosti milují; a věrie u boha přirozenie, ale
nevěřět, byt Pán Kristus s Bohem božskou moc měl. Kdyžto
Ojěr z Denmarku těch zemí byl dobyl, a slyšev o jich
šlechtnosti, nechal jest jich s pokojem a byl na ně velmi
15 laskav. Také čte se o Velikém Alexandrovi, že, když je
obeslal, aby se jemu poddali, poslali jemu list a řkúce:
„Co má tomu dosti býti, jemuž vešken svět mál jest? Ty
u nás nenalezneš příčiny ižádné, pro niž by mohl s námi
váletí. Neb my nemáme zemského zboží, aniž jeho mieti
20 žádáme. Všecko, což máme, kromě žen, to jest nám všem
obecno. My jiného nejieme, nežli což nám země dobrovolně
urodí. Jiného pitie neznáme, jedno vodu, a toho skrovně

požíváme vedlé žádosti a potřeby přirozené. Náš poklad
jest přezně, ctnost a láska. Náš oděv tak lehký, že jedno
hanbu přikryje. Naše ženy jinak nejsú odieny, nežli jako 25
jsú narozeny; by ty je opatřil, nepožádal by jich, ani ony
tebe; onyť jiného nemilují, nežli své dietky. Věz to, Alexan-
dře, u nás oděnie ani brani nenie; stříbra a zlata nenávi-
díme; měliť sme a máme zde pokoj bez přiekazy až do
dnešního dne a jsmeť svobodni, jakož nás přirozenie učí- 30
nilo. Myť máme krále mezi sebú, kterýž nejlepší a naj-
múdrější jest. Protož jest podobné, aby větčí poctu měl
nežli my, neb jest této země okrasa; nebť nenie nás třeba
súdití, nebť my nechceme ižádnému které žalosti učiniti,
ale toho přejem každému, což sobě chcem. A bydlímeť 35
ústavně spolu jako bratřie a všem našim nepřátelóm tak
přejem jako otcóm a materám našim z pravé milosti,
kterúžto ku pokolení máme lidskému.“ A když Alexander
to uslyše a sezna jich šlechtnost, tehda nechal jich s poko-
jem, aby živi byli jako dřeve, a že chce učiniti, což jim líbo 40
jest. A tak sú sebe odbyli.

STÝ A TŘINÁCTÝ ROZDIEL
PRAVÍ O DOBRÝCH LIDECH NAHÝCH,
A KTERAK JSÚ
ALEXANDRA VELIKÉHO ODBYLI,
5 O TŘPASCIECH,
O LIDECH ROHATÝCH VODNÍCH,
O STROMIECH SLUNCE A MĚSIECE,
O DLÚHOVĚČNÝCH LIDECH,
O OJĚŘOVI Z DENMARKU,
10 O JEHO SÍLE

Také jest země pod mocí kněze Johana, císaře indického,
ješto slove Xidrache neb Genosept, v němžto také dobří
lidé jsú, ale chodie ovšem nazi a nic se jiným nepřikrývají,

nežli rukama a svými vlasy. O jich šlechetnosti když byl
15 zvěděl Alexander Veliký, vzkázal jim, že, což by žádali,
že jim chce rád dáti. Tehda oni odpověděli jemu, že jich
zbožie na zemské nezáleží věci; ale „móž-li nám dáti,
abychom věčni byli, z toho bychom jemu chtěli děkovati.“
Tehda vece Alexander: „A já sem sám smrtdelný, protož
20 toho nemohu učiniti.“ Tehda oni jemu vecechu: „Poně-
vadž jsi smrtdelný, proč pak stojíš, aby vešken svět v svú
službu podrobil, a chceš bohem býti? Neb to na samého
Boha sluší, býti pánem všeho světa.“ Tu odpověd uslyšal
jest Alexander rád, jakožto múdrý král pravdu. A jáť
25 mním, že ti lidé jsú lepší nežli my druzí křesťané. A byli by
lehce dobří křesťané, když by kto je naučil vieře Pána
našeho Jezukrista. Neb narozenie Pána Jezukrista bylo jest
jim prorokováno v té zemi dobře před třmi tisíci lety;
a protož oni věrie, že Buoh přijel na se lidské přirozenie,
30 ale o jeho utrpení a smrti nevědie co praviti.

Vedlé té země jest ostrov, ješto slove Pelkam, v němžto
jsú lidé jako třpaslci malí, jedno čtyř noh vzdéli; ti nejedie,
ale živi jsú voní ušlechtilých jablek, kteráž tu rostú, a když
z své země jdú, tehda musie ta jablka s sebu nésti. A tiť
35 nevědie o obilí ani o stavení co praviti. A takéť nejsou dobře
podlé obyčeje lidského způsobeni, neb bydlé něco jako
zvieřata. Potom jestiť země, v nížto jsú lidé všecko rohatí,
jako divoká zvieřata způsobeni kromě samé tváři a rukú
a zevnitř na vlasiech; a bydlét u vuody jako ryby a jdú na
40 moři jako po zemi a jedieť syrové maso i ryby. A skrze totu
zemí plyne řeka dobře puoltřetie míle všiři, jenž slove
Benemar. A přes tu řeku přejdúc a jdúc na dvě hoře pat-
nácte dní púti vzdáli, tu stojie stromové, ješto slovú sluneční
a měséční stromové, jakož ti v té zemi pravie, neb sem jáť
45 nebyl u těch stromóv; nebo nynie nemóž tam žádný dojíti,
nebo kněz Johan kázal těch stromóv pilně stříeci svatým
kněžím. A tu jsú lidé živi čtyři sta neb pět set let, nebo
moc těch stromóv dáva dlúhý život, protože ti stromové
nesú balsám; a po všem světě nikde neroste, nežli tu a u Ba-
50 byloně ejipském, jakož dřeve psáno jest. Také pravie v té

zemi, že Ojěr z Denmarku u obú stromú byl a nakrmil se
tím balsámem, a tak od toho sílu takú přijel, že tak dlúho
živ byl. A oniť mnie, žeť ještě živ jest a že ještě má se vrátiti
k nim. A my byli bychom rádi k těm stromóm přišli, ale
oni pověděli jsú nám, že sto tisícóv mužóv nemohlo by tam
55 přijíti skrze ty hory pro rozličné žízaly a zvieřata jedovatá,
ješto jsú na cestě, kterážto zžerú lidi, kteréž mohú polapiti.

STÝ A ČTRNÁCTÝ ROZDIEL
PRAVÍ O PLODNÉ ZEMI
ÚSTAVNĚ KTVÚCIE,
O HORÁCH ZLATÝCH A STRĚBRNÝCH,
O HVĚZDÁCH,
5
KTERÝCHŽ TAM NEVÍDAJÍ

Potom dále v kněze Johanově zemi hlediec na vzchod
slunce leží jedna země, ješto slove Traprobtane. A ta jest
velmi plodná a úžitečná země a jest najmohutnějšíe krá-
lovstvie, jenž pod cesařem indickým jest, a přijímáť to
10 královstvie od něho. A jest to jedno z těch království,
kterýchžto Ojěr dobyl. Neb ktož dřieve z Indie do té země
chtěl, ten jest musil třimezcietma dní jeti; ale již dobře
u menším času muož tam přijeti. A moře tudiež nenieť
hluboké, neb ústavně muož dno viděti. A v té zemi ústavně
15 zahrady mají květ aneb ovoce a dvojie léto. A jsúť ctní
a dobří lidé i křesťané. A pak s oné strany té země ležita
dva ostrovy; jeden slove Grille a druhý Agritte. A cožkoli
v nich hor jest, to jest vše zlato a stříebro. A tuť se odlúčí
nebo dělí od hor a plyne do dolejších hor. Ale to zlato
20 a stříebro dobře jest ostřeženo od žízal a velikých myší,
neb tu myši jsú veliké jako zde psi velicí; a protož musie
toho chytře na nich dobývati.

V té zemi nikdy nevidají těch hvězd, kteréžto v těchto
zemiech nad námi jsú; a hvězdy, po nichž se tam na moři
25